PAWEŁ FIKTUS ►►

Uniwersytet Wrocławski

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2937-6859>

What remains of Galicia? Continuities – ruptures – perspectives, czyli o Galicji na Uniwersytecie Wiedeńskim, Wiedeń, 19–21 kwietnia 2018 roku

What remains of Galicia? Continuities – ruptures – perspectives – about Galicia at the University of Vienna, Vienna, April 19–21, 2018

Что осталось от Галиции? Преемственность – разрывы – перспективы – или о Галиции в Венском университете, Вена, 19–21 апреля 2018 года

W dniach 19–21 kwietnia 2018 roku na Uniwersytecie Wiedeńskim, odbyła się międzynarodowa konferencja *What remains of Galicia? Continuities – ruptures – perspectives* (Co pozostało z Galicji? Ciągłość – przerwanie – perspektywy). Inicjatorem oraz organizatorem konferencji było Doktoratskolleg Galizien działające na Uniwersytecie Wiedeńskim, a w szczególności: Joanna Rozmus, Ilona Grabmaier, Jakob Mischke, Michaela Oberreiter, Bohdana Patlatyuk, Yuriy Remestwenski oraz Halyna Witoszynska. Miejszem konferencji był akademicki kampus zlokalizowany przy ul. Spitalgasse w budynkach byłego wiedeńskiego szpitala. Pierwsze dwa dni obrad odbywały się w byłej kaplicy szpitalnej, z kolei dzień trzeci odbył się w budynku lektoratu Departamentu Historii Europy Wschodniej Uniwersytetu Wiedeńskiego.

W dniu pierwszym (19 kwietnia) uczestników konferencji przywitał prof. Alois Woldan, który wygłosił referat wprowadzający dotyczący Galicji oraz jej roli w historii Europy Wschodniej. Pierwszy panel – prowadzony przez prof. Claudię Kerst zatytułowany był *Galizien als ort rechtlicher umbrüche und kollisionen*. Wyniki swych badań przedstawił Zinovii Malanii z lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki, który w referacie pt. *Die administration der Südöstlichen woiwodschaften der Zweiten Polnischen Republik im gesellschaftlichen bewusstsein (1921–1939). Spuren der Habsburger* starał się wykazać pozostałości rozwiązań prawnych oraz zasad funkcjonowania administracji wywodzących się z epoki Habsburgów, które były praktykowane w dobie II Rzeczypospolitej na terenie jej województw południowo-wschodnich. Kolejny referent Paweł Fiktus z Uniwersytetu Wrocławskiego w swej prezentacji *Galicia's customary law as an image of a negative legal heritage and its criticism the legislative work of the Legislative Sejm (1947–1952)* omówił w jaki sposób polski Sejm Ustawodawczy (1947–1952) przedmiotowo wykorzystał negatywny obraz Galicji w swych pracach prawotwórczych, starając się, na zasadzie kontrastu, uzasadnić nowy ład społeczno-polityczny poprzez przywołanie negatywnych galicyjskich realiów doby dwudziestolecia międzywojennego. Pierwszy panel zakończyło wystąpienie współorganizatorski konferencji – Michaely Oberreiter, która w referacie *Ostgalizien als „Schweiz des Ostens”. Das Verfassungs projekt der West-ukrainiswchen exliregierung fur die „Galizische Republik” von 1921* przybliżyła jeden z projektów stworzenie niepodległego państwa ukraińskiego po pierwszej wojnie światowej.

Dzień pierwszy konferencji zakończył referat prof. Patrice Dabrowski – autorki m.in. *Poland: Fisrt thousand years* (wyd. Northern Illinois University Press 2014), która w obszernym wykładzie *Tangible remains of Galicia* – przybliżyła słuchaczom czym obecnie jest Galicja i jakiej pozostałości po niej można znaleźć w obecnych czasach.

W drugim dniu konferencji (20 kwietnia) odbyły się cztery panele. Pierwszy z nich poświęcony był problematyce językowej w Galicji (*Language situation and Galicia*). Prowadziła go Kerstin Jobst z Uniwersytetu Wiedeńskiego. Wyniki swych badań naukowych przedstawili Stefania Ptashnyk z Heidelberger Akademie der Wissenschaften w referacie *Sprachliche umbrüche und kontinuieräten: soziolinguistische situation der Universität Lemberg im langen*

19. *Jahrhundert*; Lyudmila Pidkuimukha z Uniwersytetu Narodowego Akademii Kijowsko-Mohylańska w referacie *Language situation in Lviv during the interwar period* oraz Yuriy Remestwenski z Uniwersytetu Wiedeńskiego w referacie *Language attitudes in today's east Galicia*.

Kolejny panel, prowadzony przez Martin Rohde z Uniwersytetu w Innsbrucku – poświęcony był problematyce nacjonalizmowi oraz ruchom nacjonalistycznym w Galicji (*Multi - or mono nationalism in Galicia? Imagined and implemented concepts*). Ten panel otworzył referat Aviram Tzoreff'a z izraelskiego Uniwersytetu Ben-Guriona pt. *Laughter, empire and transnational: Galicia as the background for the transnationalism concept in rabbi Binyamin's Thought*. Kolejnym referentem był współorganizator konferencji Jakob Mischke z Uniwersytetu Wiedeńskiego, który przedstawił temat *Law and national(s)-approaches in ukrainian legal science in Galicia*. Panel III kończyło wystąpienie Beaty Szymków z Uniwersytetu Stanforda pt. *Power in transition, nations in transition the emergence of polish Lwów (1918–1923)*.

Następnemu panelowi – czwartemu, przewodniczył Lars Fredrik Stöcker z Uniwersytetu Wiedeńskiego; dotyczył zagadnień współczesnych i zatyłowany był *Transformation(s) of rural spaces. southeast Poland and west Ukraine*. Pierwszym prelegentem był przedstawiciel Korea Advanced Institute of Science and Technology w Południowej Korei – Dong Ju Kim, który zaprezentował referat pt.: *The idea scientific agriculture. An East European Prehistory of the Green Revolution*. Z kolei Joanna Rozmus z Uniwersytetu Wiedeńskiego omówiła temat *From state farm to golf and country club. Transformation of everyday life in the former PGR-village Paczółtowice in 1990's*. Panel czwarty zakończyła prezentacja Ihora Tkahenko z Narodowej Akademii Nauk Ukrainy pt. *From state monopoly to individual management. Kolkhozes and west Ukraine 1981–2004*.

Panel piąty odbył się 20 kwietnia i dotyczył tematu *Who cares for the left behind? Men, children and the elderly within the context of female (labour) migration from western Ukraine* oraz prowadzony był przez Olenę Fedyuk z węgierskiego Central European University. Podobnie jak panel czwarty dotyczył czasów współczesnych. Rozpoczął go referat Ilony Grabmaier z Uniwersytetu Wiedeńskiego pt. *Negotiating care responsibilities for the elderly within the context of female labour migration from western Ukraine*.

Kolejna referentka – Svitlana Odyntes z Narodowej Akademii Nauk Ukrainy zaprezentował swoje wyniki badań w prezentacji *Ukrainian women in european care chains. Doing new social order in the home country*. Panel piąty zakończyło wystąpienie Oleksandra Tymczuka z Central European University, który przybliżył temat *Care at a distance and ideals of closeness. How ukrainian children understand transitional family life*. Panel piąty zamknęła prezentacja filmu *Olha's Italian diary* – opracowanego przez Olenę Fedyuk, przedstawiającego życie ukraińskiej emigrantki we Włoszech.

Kolejny dzień (21 kwietnia) dotyczył kwestii kościoła oraz zagadnień religijnych w Galicji oraz ich stosunkach z władzą państwową (*Church and state in Galicia*). Pierwszą referentką panelu szóstego – prowadzonego przez Katherine Younger z wiedeńskiego Institut für die Wissenschaften vom Menschen była Bohdana Patlatyuk z Uniwersytetu Wiedeńskiego, która zaprezentowała słuchaczom zagadnienie pt. *Greek catholic church in religious policy of Joseph II in Galacy (1780–1790)*. Kolejni prelegenci to: Alessandro Milaono z praskiego Centre Français de Recherche Sociale z tematem *The management of etho-ritual Identities in polish east Galicia (1919–1939)* oraz Kathryn David z Uniwersytetu Nowego Jorku, która przedstawiła referat pt. *A „bourgeois nationalist” church? The greek catholic church and Ukrainian nationalism in the Soviet and contemporary ukrainian imaginations*.

Panel siódmy i zarazem ostatni poświęcony był zagadnieniom z zakresu historii literatury (*Galizien als literarischer erinnerungsort*). Przewodniczyła mu Magdalena Baran-Szołtys z Uniwersytetu Wiedeńskiego. Jako pierwszy wynik swych badań zaprezentował Lyubomyr Borakovskyy z lwowskiego uniwersytetu Iwana Franko, który omówił temat *Der deutsch-jüdische (post)-galizische bildungsroman (am Beispiel der Trilogie „Der Weg der jugend” von Herman Blumenthal)*. Kolejna referentka Ieweniia Voloschchuk z Uniwersytetu Europejskiego Viadrina we Frankfurcie nad Odrą wygłosiła referat pt. *Die galizische erfahrung als paradigma\der familien und jahrhundertgeschichte in Jenny Erpenbecks Roman „Aller Tage Abend”*. Z kolei Halyna Witoszynska z Uniwersytetu Wiedeńskiego przybliżyła zagadnienie *Topographien der kindheit im Lemberg der Zwischenkriegszeit in memoiren ukrainischer, polnischer und judischer autoren*. Ostatnia referentką była Katarzyna Kotyńska z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, która wygłosiła referat pt. *The*

unconscious community of polish and ukrainian authors: an image of russians in the Habsburg Lemberg.

Zgodnie z tamtejszym akademickim zwyczajem wszystkie referaty zostały nagrodzone przez słuchaczy nie tylko oklaskami, ale i delikatnym stukaniem w blat ławek. Konferencja przygotowana przez Uniwersytet Wiedeński, podczas której swoje referaty oraz wyniki badań naukowych zaprezentowali badacze z Austrii, Ukrainy, Polski, USA, Korei Południowej i Izraela, jak też dyskusja, będąca pokłosiem poszczególnych wystąpień, niewątpliwie powiększyły wiedzę uczestników na temat Galicji – zarówno tej dawnej z doby Habsburgów, jak i ze współczesnych nam czasów. Ciekawym plonem konferencji będzie publikacja zawierająca wystąpienia referentów, która trafiając do szerszego kręgu odbiorców, ubogaci dyskurs na temat tak ciekawego, wielonarodowego oraz wielokulturowego regionu.

MGR PAWEŁ FIKTUS

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytet Wrocławski
ul. Uniwersytecka 22/26, 50–145 Wrocław
pawelf_26@o2.pl